

Сторінка "Законодавство України" сайту Верховної Ради [14.10.08 13:27]

Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми
Офіційний переклад

Преамбула

Держави - члени Ради Європи та інші держави, що підписалися,
уважаючи, що метою Ради Європи є досягнення більшої єдності між її членами;
уважаючи, що торгівля людьми є порушенням прав людини та порушенням честі
й гідності людини;

уважаючи, що наслідком для жертв торгівлі людьми може бути рабство;

уважаючи, що головними цілями повинні бути додержання прав жертв, захист
жертв і заходи з боротьби з торгівлею людьми;

уважаючи, що всі заходи або ініціативи проти торгівлі людьми повинні носити
недискримінаційний характер, брати до уваги гендерну рівність, а також права
дитини;

пам'ятаючи про заяви, зроблені міністрами закордонних справ держав-членів на
112-му (14-15 травня 2003 року) та 114-му (12-13 травня 2004 року) засіданнях
Комітету міністрів, що закликали до посилення діяльності Ради Європи стосовно
боротьби проти торгівлі людьми;

беручи до уваги Конвенцію про захист прав людини і основоположних
свобод (995_004) (1950) і протоколи до неї;

беручи до уваги такі рекомендації Комітету міністрів державам - членам Ради
Європи: Рекомендацію N R (91) 11 про сексуальну експлуатацію, порнографію,
проституцію і торгівлю дітьми та молоддю (994_046); Рекомендацію N R (97) 13
стосовно залякування свідків і прав захисту, Рекомендацію N R (2000) 11 про протидію
торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації і Рекомендацію Rec (2001) 16
про захист дітей від сексуальної експлуатації, Рекомендацію Rec (2002) 5 про
захист жінок від насилля;

беручи до уваги такі рекомендації Парламентської Асамблеї Ради Європи:
Рекомендацію 1325 (1997) про торгівлю жінками і примусову проституцію у
держав - членах Ради Європи, Рекомендацію 1450 (2000) про насилля над
жінками в Європі, Рекомендацію 1545 (2002) про кампанію проти торгівлі
жінками, Рекомендацію 1610 (2003) про міграцію, пов'язану з торгівлею жінками і
проституцією; Рекомендацію 1611 (2003) про контрабанду органів у Європі;
Рекомендацію 1663 (2004) Домашнє рабство: поневолення, помічниці по
господарству і наречені за листуванням;

беручи до уваги Рамкове Рішення Ради Європейського Союзу від 19 липня 2002
року про боротьбу проти торгівлі людьми, Рамкове Рішення Ради Європейського
Союзу від 15 березня 2001 року про статус жертв у кримінальному процесі і
Директиву Ради Європейського Союзу від 29 квітня 2004 року про дозвіл на
проживання для громадян третіх країн, які стали жертвами торгівлі людьми або дій
зі сприяння нелегальній імміграції, які співпрацюють з компетентними органами;

ураховуючи належним чином Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності (995_789) й Протокол до неї про запобігання, стримування торгівлі людьми і покарання за торгівлю людьми, особливо жінками і дітьми (995_791), спрямованих на поліпшення захисту, який ними надається, і розвиток стандартів, установлених ними;

ураховуючи належним чином інші міжнародні правові документи у сфері боротьби проти торгівлі людьми;

беручи до уваги потребу підготувати всеохоплюючий міжнародний правовий документ, що фокусується на правах людини жертв торгівлі людьми і започатковує окремий механізм моніторингу;

домовилися про таке:

Розділ I. Цілі, сфера застосування, принцип недискримінації та визначення термінів

Стаття 1. Цілі Конвенції

1. Цілями цієї Конвенції є:

- a) запобігання і боротьба проти торгівлі людьми, гарантуючи гендерну рівність;
- b) захист прав людини жертв торгівлі людьми, розробка належних механізмів захисту й допомоги жертвам і свідкам, гарантуючи гендерну рівність, а також забезпечення ефективного слідства і кримінального переслідування;
- c) сприяння міжнародному співробітництву в боротьбі проти торгівлі людьми.

2. Для того щоб забезпечити ефективне впровадження її положень Сторонами, ця Конвенція започатковує спеціальний механізм моніторингу.

Стаття 2. Сфера застосування

Ця Конвенція застосовується до всіх форм торгівлі людьми, внутрідержавних або транснаціональних, пов'язаних або не пов'язаних з організованою злочинністю.

Стаття 3. Принцип недискримінації

Виконання положень цієї Конвенції Сторонами, зокрема вжиття заходів для захисту і підтримки прав жертв, здійснюється без дискримінації за будь-якою ознакою, такою як стать, раса, колір шкіри, мова, релігія, політичні чи інші переконання, національне або соціальне походження, належність до національної меншини, майновий стан, народження або інший статус.

Стаття 4. Визначення понять

Для цілей цієї Конвенції:

a) "Торгівля людьми" означає найм, перевезення, передача, приховування або одержання осіб, шляхом погрози або застосування сили чи інших форм примусу, насильницького викрадення, обману, шахрайства, зловживання владою або безпорадним станом або наданням чи отриманням плати чи вигоди для досягнення згоди особи, яка має владу над іншою особою, з метою експлуатації. Експлуатація включає в себе як мінімум експлуатацію проституції інших або інші форми сексуальної експлуатації, примусову працю чи послуги, рабство чи подібну до рабства практику, поневолення або вилучення органів;

b) Згода жертви "торгівлі людьми" на умисну експлуатацію, визначену у підпункті "а" цієї статті не має значення, коли було застосовано заходи, визначені у підпункті "а";

c) Найм, перевезення, передача, приховування або одержання дитини з метою експлуатації вважається "торгівлею людьми", навіть якщо не було застосовано засобів, викладених у пункті "а" цієї статті;

d) "Дитина" - будь-яка особа віком до вісімнадцяти років;

е) "Жертва" - будь-яка фізична особа, яка є об'єктом торгівлі людьми, як це визначено в цій статті.

Розділ II. Запобігання, співробітництво та інші заходи

Стаття 5. Запобігання торгівлі людьми

1. Кожна Сторона вживає заходи для започаткування або посилення національної координації між різними органами, відповідальними за запобігання та боротьбу проти торгівлі людьми.

2. Кожна Сторона запроваджує та (або) зміцнює ефективну тактику і програми для запобігання торгівлі людьми за допомогою таких засобів, як: дослідження, інформування, кампанії з підвищення обізнаності й освітні кампанії, соціальні та економічні ініціативи й навчальні програми, зокрема для осіб, уразливих до торгівлі людьми, та для професіоналів, які мають відношення до торгівлі людьми.

3. Кожна Сторона підтримує підхід, що ґрунтується на Правах Людини, і використовуватиме тендерну інтеграцію та чутливий до дітей підхід при розвиткові, упровадженні й оцінюванні всіх тактик і програм, зазначених у пункті 2.

4. Кожна Сторона вживає відповідні заходи, що можуть бути необхідними, з тим, щоб забезпечити здійснення міграції легально, зокрема шляхом поширення точної інформації відповідними службами, про умови, що дозволяють в'їзд і перебування на її території на законний підставах.

5. Кожна Сторона вживає спеціальні заходи для зменшення загрози торгівлі дітьми, особливо створюючи для них захисне середовище.

6. Заходи, запровадженні відповідно до цієї статті, здійснюються із залученням, де це потрібно, неурядових організацій, інших відповідних організацій та інших складових громадянського суспільства, що беруть участь у запобіганні торгівлі людьми та захисті й підтримці жертв.

Стаття 6. Заходи для зменшення попиту

З тим, щоб зменшити попит, який породжує всі форми експлуатації людей, особливо жінок і дітей, що веде до торгівлі людьми, кожна Сторона вживає або посилює законодавчі, адміністративні, освітні, соціальні, культурні або інші заходи, що охоплюють:

а) дослідження найліпших практик, методів та стратегій;

б) підвищення усвідомлення відповідальності й важливої ролі засобів масової інформації та громадянського суспільства у визначенні попиту як однієї з корінних причин торгівлі людьми;

в) цільові інформаційні кампанії, що залучають, коли це треба, *inter alia*, державні установи й тих, хто визначає політику;

г) превентивні заходи, що охоплюють освітні програми для хлопців і дівчат під час навчання в школі, які підкреслюють неприпустимість дискримінації на основі статі і її згубних наслідків, важливість гендерної рівності, а також честі й гідності кожної людини.

Стаття 7. Прикордонні заходи

1. Без шкоди для міжнародних зобов'язань стосовно вільного пересування осіб, Сторони будуть посилювати, наскільки це можливо, такий прикордонний контроль, який може бути необхідним для запобігання і виявлення торгівлі людьми.

2. Кожна Сторона вживає законодавчі або інші відповідні заходи, для запобігання, наскільки це можливо, використанню транспортних засобів, якими користуються комерційні перевізники, при вчиненні правопорушень, визначених згідно з цією Конвенцією.

3. Де це потрібно і без шкоди для відповідних міжнародних конвенцій, такі заходи охоплюють установлення обов'язку комерційних перевізників, зокрема

будь-яку транспортну компанію або власника чи водія будь-якого транспортного засобу, упевнитися, що всі пасажери мають проїзні документи, необхідні для в'їзду до приймаючої держави.

4. Кожна Сторона вживає необхідних заходів, відповідно до свого національного законодавства, з тим, щоб передбачити санкції у випадках порушення обов'язку, викладеного у пункті 3 цієї статті.

5. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні, щоб дозволити відповідно до свого національного законодавства відмову у в'їзді або анулювання віз особам, причетних до здійснення правопорушень, установлених відповідно до цієї Конвенції.

6. Сторони посилюють співробітництво між прикордонними службами, *inter alia*, шляхом установлення й підтримання прямих каналів зв'язку.

Стаття 8. Безпека і контроль документів

Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідні:

а) Для того, щоб забезпечити таку якість проїзних або посвідчувальних документів, виданих нею, що ними не можна легко зловживати і їх не можна легко підроблювати або незаконно змінювати, дублювати або видавати; і

б) Для того, щоб забезпечити достовірність і безпеку проїзних або посвідчувальних документів, виданих Стороною або від її імені, і запобігти незаконному створенню та видачі їх.

Стаття 9. Легітимність і дійсність документів

Сторона, на запит іншої Сторони відповідно до свого національного законодавства, перевіряє в обґрунтовані строки легітимність і дійсність проїзних або посвідчувальних документів, виданих або ніби виданих від її імені, і які підозрюються у використанні для торгівлі людьми.

Розділ III. Заходи для захисту та підтримки прав жертв, що гарантують гендерну рівність

Стаття 10. Виявлення жертв

1. Кожна Сторона забезпечує свої компетентні органи особами, які мають відповідну освіту й кваліфікацію для попередження й боротьби з торгівлею людьми, виявлення жертв цієї торгівлі і допомоги їм, зокрема дітям, і забезпечує співробітництво різних органів між собою, а також з відповідними організаціями підтримки, щоб жертви могли бути встановлені в порядку, який ураховує особливе становище жертв - жінок і дітей, і, у відповідних випадках, могли отримати дозвіл на проживання на умовах, передбачених у статті 14 цієї Конвенції.

2. Кожна Сторона вживає таких законодавчих або інших заходів, які можуть бути необхідні для виявлення жертв, у разі потреби у взаємодії з іншими Сторонами й відповідними організаціями підтримки. Кожна Сторона забезпечує, що, якщо у компетентних органів є достатні підстави вважати, що особа стала жертвою торгівлі людьми, то ця особа не буде вивезена з її території, поки компетентні органи не завершили процедуру визнання жертви порушення, передбаченого у статті 18 цієї Конвенції, а також забезпечить отримання цією особою допомоги, указаної в пунктах 1 і 2 статті 12.

3. Коли вік жертви невизначений і є підстави вважати, що жертва - дитина, вона вважається дитиною і їй надається спеціальний захист до встановлення її віку.

4. Як тільки несупроводжувана дитина визнана жертвою, кожна Сторона:

а) забезпечує представництво цієї дитини законним опікуном, організацією або органом, які діють у найліпших інтересах цієї дитини;

б) робить необхідні кроки для встановлення її особи і громадянства;

с) докладає всіх зусиль для встановлення місцеперебування її сім'ї, коли це у найліпших інтересах дитини.

Стаття 11. Захист особистого життя

1. Кожна Сторона захищає особисте життя і особу жертв. Дані особистого характеру про них зберігаються і використовуються згідно з умовами, передбаченими в Конвенції про захист осіб стосовно автоматизованої обробки даних особистого характеру (994_326).

2. Кожна Сторона вживає заходів, щоб забезпечити, зокрема, що особа або подробиці, які дозволяють ідентифікувати дитину - жертву торгівлі людьми, не стали загальновідомими через засоби масової інформації або будь-яким іншим шляхом, крім виняткових обставин, для полегшення пошуку членів сім'ї або для того, щоб іншим чином забезпечити благополуччя і захист дитини.

3. Кожна Сторона розглядає питання вжиття, у відповідності до статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (995_004) у тлумаченні Європейського суду з прав людини, заходів, спрямованих на заохочення засобів масової інформації захищати особисте життя і особу жертв шляхом саморегуляції або через регуляторні чи співрегуляторні заходи.

Стаття 12. Допомога жертвам

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих або інших заходів, які можуть бути необхідні, для допомоги жертвам у їхньому фізичному, психологічному і соціальному видужуванні. Така допомога охоплює щонайменше:

а) рівень життя, достатній для підтримання їхнього існування, через такі заходи, як: належне і безпечне житло, психологічна й матеріальна допомога;

б) доступ до швидкої медичної допомоги;

с) послуги з письмового і усного перекладу, коли потрібно;

д) поради та інформування, особливо стосовно їхніх законних прав і послуг, що їм можуть бути надані, мовою, яку вони розуміють;

е) допомогу у представленні і врахуванні їхніх прав та інтересів на відповідних стадіях кримінального процесу проти порушників;

ф) доступ до освіти для дітей.

2. Кожна Сторона належним чином ураховує потреби жертви в безпеці та захисті.

3. На додаток, кожна Сторона надає необхідну медичну або іншу допомогу жертвам, які на законних підставах проживають на її території, не мають адекватних ресурсів і потребують такої допомоги.

4. Кожна Сторона запроваджує правила, за якими жертвам, які на законних підставах проживають на її території, дозволяється доступ до ринку праці, професійної підготовки й освіти.

5. Кожна Сторона вживає заходів, коли це потрібно і на умовах, визначених її національним законодавством, для співпраці з неурядовими організаціями, іншими відповідними організаціями та іншими складовими громадянського суспільства, залученими до допомоги жертвам.

6. Кожна Сторона вживає таких законодавчих або інших заходів, які можуть бути необхідні, для забезпечення того, що допомога жертві надається, не ставлячи за умову її бажання виступати в ролі свідка.

7. Для впровадження положень цієї статті кожна Сторона забезпечує надання послуг на основі взаємного погодження і інформування, приділяючи належну увагу особливим потребам людей у вразливому становищі і правам дітей стосовно житла, освіти та належної охорони здоров'я.

Стаття 13. Період видужування і рефлексії

1. Кожна Сторона передбачає у своєму національному законодавстві період видужування і рефлексії щонайменше 30 днів, коли є достатні підстави вважати, що відповідна особа є жертвою. Такий період повинен бути достатнім для такої особи, щоб видужати й уникнути впливу торговців та (або) прийняти обдумане рішення про співробітництво з компетентними органами. Протягом цього періоду не повинно бути можливості видати будь-який наказ про вислання цієї особи. Це положення не перешкоджає діяльності компетентних органів на всіх стадіях відповідних національних проваджень, зокрема під час розслідування й кримінального переслідування правопорушень у цій сфері. Протягом цього періоду Сторони надають дозвіл відповідним особам перебувати на своїй території.

2. Протягом цього періоду особам, указаним у пункті 1 цієї статті, надається право користуватися можливостями, передбаченими у пунктах 1 і 2 статті 12.

3. Сторони не зобов'язані дотримуватися цього періоду, якщо це суперечить основам громадського порядку, або якщо встановлено, що статус жертви надано неналежно.

Стаття 14. Дозвіл на проживання

1. Кожна Сторона видає поновлюваний дозвіл на проживання жертвам в одній або в іншій з таких ситуацій, або в обох таких ситуаціях:

а) компетентний орган вважає, що їх перебування необхідне через їхнє особисте становище;

б) компетентний орган вважає, що їхнє перебування необхідне для їхнього співробітництва з компетентними органами у розслідуванні або кримінальному процесі.

2. Дозвіл на проживання для жертв-дітей, коли він юридично необхідний, видається відповідно до найліпших інтересів дитини і, коли потрібно, поновлюється на таких самих умовах.

3. Непоновнення або скасування дозволу на проживання повинне відповідати умовам, передбаченим національним законодавством Сторони.

4. Якщо жертва подає заяву на отримання іншого виду дозволу на проживання, Сторона враховує, що ця особа має або мала дозвіл на проживання відповідно до пункту 1.

5. Зважаючи на обов'язки сторін, викладені в статті 40 цієї Конвенції, кожна Сторона забезпечує, щоб дозвіл надавався відповідно до цього положення без шкоди праву шукати й отримувати притулок.

Стаття 15. Компенсація і законне відшкодування

1. Кожна Сторона забезпечує жертвам доступ, починаючи з їхнього першого контакту з компетентними органами, до інформації про відповідні судові і адміністративні процедури мовою, яку вони розуміють.

2. Кожна Сторона передбачає у своєму національному законодавстві право для жертв на одержання правової допомоги і безкоштовної правової допомоги на умовах, передбачених національним законодавством.

3. Кожна Сторона передбачає у своєму національному законодавстві право жертв на одержання компенсації від правопорушників.

4. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для забезпечення компенсації жертвам відповідно до її національного законодавства, наприклад через заснування фонду відшкодування жертвам або заходи чи програми, спрямовані на соціальну допомогу і соціальну інтеграцію жертв, які можуть бути засновані за рахунок коштів, отриманих від ужиття заходів, указаних у статті 23.

Стаття 16. Репатріація та повернення жертв

1. Сторона, громадянином якої є жертва, або у якій ця особа мала право постійного проживання на час в'їзду на територію приймаючої Сторони, сприяє або забезпечує її повернення з дотриманням її прав, безпеки і честі, без надмірної або необґрунтованої затримки.

2. Коли Сторона повертає жертву іншій державі, таке повернення здійснюється з належною повагою до прав, безпеки й честі цієї особи і до статусу будь-якої юридичної процедури, пов'язаної з тим фактом, що ця особа є жертвою, і бажано, щоб повернення було добровільним.

3. На запит приймаючої Сторони запитувана Сторона підтверджує, чи є особа її громадянином або мала право на постійне проживання на її території на час в'їзду на територію приймаючої Сторони.

4. Для того, щоб полегшити повернення жертви без необхідних документів, Сторона, громадянином якої є ця особа, або у якій вона мала право на постійне проживання на час в'їзду на територію приймаючої Сторони, погоджується видати на запит приймаючої Сторони такі проїзні документи або інший дозвіл, які можуть бути необхідними для надання особі можливості подорожувати і повторно в'їхати на її територію.

5. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для запровадження програм з репатріації, із залученням національних та міжнародних установ і неурядових організацій. Ці програми направлені на уникнення повторної віктимізації. Кожна Сторона докладает всіх зусиль для реінтеграції жертв у суспільство держави повернення, зокрема реінтеграцію до системи освіти і ринку праці, особливо через набуття і поліпшення їхніх професійних умінь. Стосовно дітей ці програми повинні охоплювати використання права на освіту і заходи по забезпеченню належної опіки чи прийому сім'єю або відповідним органами опіки.

6. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для надання жертвам, коли це потрібно і у співпраці з будь-якою іншою Стороною, контактної інформації про установи, які можуть допомогти їм у країні, до якої вони повернулися або були репатрійовані, такі як правоохоронні органи, неурядові організації, юристи, здатні надати консультації, й установи соціального захисту.

7. Жертви-діти не повертаються до держави, якщо є ознаки того, що таке повернення не є у найліпших інтересах дитини, і ставить під загрозу їхню безпеку.

Стаття 17. Гендерна рівність

Кожна Сторона прагне сприяти гендерній рівності і використовує гендерну активізацію при розробці, запровадженні й оцінці заходів, передбачених цією главою.

Розділ IV. Матеріальне кримінальне право

Стаття 18. Криміналізація торгівлі людьми

Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для визнання злочинами діянь, указаних у статті 4 цієї Конвенції, якщо вони вчинені умисно.

Стаття 19. Криміналізація користування послугами жертви

Кожна Сторона розглядає питання про вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для визнання злочинами, відповідно до її національного законодавства, користування послугами, які є предметом експлуатації і вказані в пункті "а" статті 4 цієї Конвенції, коли було відомо, що ця особа є жертвою торгівлі людьми.

Стаття 20. Криміналізація діянь стосовно проїзних документів і документів, що посвідчують особу

Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для визнання злочинами таких діянь, якщо вони вчинені умисно та для сприяння торгівлі людьми:

- a) підробка проїзного документа або документа, що посвідчує особу;
- b) придбання і зберігання такого документа;
- c) утримання, відбирання, переховування, пошкодження і знищення проїзного документа або документа, що посвідчує особу, іншої особи.

Стаття 21. Замах на злочин і пособництво або співучасть

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для визнання злочином учиненого умисно пособництва або співучасті в скоєнні будь-якого з правопорушень, указаних у статтях 18 і 20 цієї Конвенції.

2. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для визнання злочином учиненого умисно замаху на скоєння будь-якого з правопорушень, указаних у статті 18 і пункті "a" статті 20 цієї Конвенції.

Стаття 22. Відповідальність юридичної особи

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для забезпечення притягнення юридичної особи до відповідальності за злочини, визначені цією Конвенцією, скоєні для вигоди цієї юридичної особи будь-якою фізичною особою, яка діє індивідуально або як частина підрозділу юридичної особи, і займає керівну посаду в цій юридичній особі, ґрунтуючись на:

- a) повноваженні представництва юридичної особи;
- b) повноваженні приймати рішення від імені юридичної особи;
- c) повноваженні здійснювати контроль у межах юридичної особи.

2. Крім заходів, передбачених у пункті 1, кожна Сторона вживає заходів, необхідних для забезпечення притягнення до відповідальності юридичної особи, якщо брак нагляду і контролю з боку фізичної особи, указаної в пункті 1, спричинив можливість скоєння злочину, визначеного цією Конвенцією, для вигоди юридичної особи фізичною особою, яка діє за її повноваженнями.

3. Залежно від законодавчих принципів Сторони відповідальність юридичної особи може бути кримінальною, цивільною або адміністративною.

4. Така відповідальність не перешкоджає кримінальній відповідальності фізичних осіб, які скоїли злочин.

Стаття 23. Санкції та заходи

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для забезпечення покарання злочинів, указаних у статтях з 18 по 21, ефективними, адекватними і переконливими санкціями. За злочини, передбачені статтею 18 і скоєні фізичними особами, ці санкції охоплюють покарання із застосуванням позбавлення волі, що може зумовити видачу правопорушників.

2. Кожна Сторона забезпечує, аби юридичні особи, що притягаються до відповідальності відповідно до статті 22, підлягали ефективним, адекватним і переконливим кримінальним або некримінальним санкціям або заходам, зокрема грошовим стягненням.

3. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для конфіскації або іншим чином позбавлення засобів і доходів від злочинів, указаних у статті 18 і пункті "a" статті 20 цієї Конвенції, або власності, вартість якої відповідає вартості таких засобів.

4. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для уможливлення тимчасового або постійного закриття будь-якої організації, яка використовувалася для здійснення торгівлі людьми, без шкоди для

прав bona fidae третіх сторін або для тимчасового чи постійного позбавлення порушника можливості провадити діяльність, у ході якої був скоєний цей злочин.

Стаття 24. Обтяжуючі обставини

Кожна Сторона забезпечує визнання таких обставин обтяжуючими обставинами при визначенні покарання за злочини, указані в статті 18 цієї Конвенції:

- a) злочин умисно або через грубу необережність створював небезпеку для життя жертви;
- b) злочин скоєно проти дитини;
- c) злочин скоєно посадовою особою під час виконання обов'язків;
- d) злочин скоєно в рамках злочинної організації.

Стаття 25. Попередні засудження

Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які передбачають можливість урахувати при визначенні покарання остаточні вироки, винесені іншою Стороною у зв'язку зі злочинами, указаними у цій Конвенції.

Стаття 26. Звільнення від покарання

Кожна Сторона у відповідності до основних принципів своєї правової системи передбачає можливість не призначати покарання жертвам за участь у протиправній діяльності в тій частині, у якій вони були примушені так учиняти.

Розділ V. Розслідування, кримінальне переслідування і процесуальне право

Стаття 27. Заяви ex parte і ex officio

1. Кожна Сторона забезпечує, щоб розслідування або кримінальне переслідування злочинів, указаних у цій Конвенції, не залежало від заяв або звинувачень з боку жертви, принаймні коли злочин був скоєний цілком або частково на її території.

2. Кожна Сторона забезпечує, щоб жертви злочину на території Сторони іншої, ніж Сторона, де вони проживають, могли подати скаргу до компетентних органів держави їхнього проживання. Компетентний орган, до якого подано скаргу, у тій мірі, у якій він не має власної компетенції з цього питання, без зволікань передає її до компетентного органу Сторони, на території якої було вчинено злочин. Скарга розглядається відповідно до внутрішнього законодавства Сторони, у якій було вчинено злочин.

3. Кожна Сторона забезпечує законодавчими або іншими заходами на умовах, передбачених її національним законодавством, можливість кожної групи, фундації, об'єднання або неурядової організації, які мають на меті боротьбу з торгівлею людьми або захист прав людини, допомагати та (або) підтримувати жертву за її згодою під час кримінального провадження стосовно злочину, указанного у статті 18 цієї Конвенції.

Стаття 28. Захист жертв, свідків і осіб, які співпрацюють із судовими органами

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для забезпечення ефективного і адекватного захисту від імовірної помсти або залякування, особливо під час та після розслідування й кримінального переслідування правопорушників:

- a) жертв;
- b) у відповідних випадках - тих, хто заявляє про злочини, указані у статті 18 цієї Конвенції, або іншим чином співпрацює з органами дізнання та кримінального переслідування;
- c) свідків, які дають показання стосовно злочинів, указаних у статті 18 цієї Конвенції;

d) за необхідності - членів родини осіб, указаних у підпунктах "а" і "с".

2. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для забезпечення і пропонування різноманітних видів захисту. Вони можуть охоплювати фізичний захист, переміщення, зміну особи та допомогу в працевлаштуванні.

3. Для жертви-дитини забезпечуються особливі заходи захисту із урахуванням найліпших інтересів дитини.

4. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для надання в разі потреби належного захисту від імовірної помсти або залякування, особливо під час та після розслідування й кримінального переслідування правопорушників, членам груп, фундацій, об'єднань і неурядових організацій, які займаються діяльністю, указаною у пункті 3 статті 27.

5. Кожна Сторона розглядає питання вкладання угод або домовленостей з іншими державами для виконання цієї статті.

Стаття 29. Спеціалізовані установи і координаційні органи

1. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідні для забезпечення, щоб особи й організації спеціалізувалися на боротьбі з торгівлею людьми та наданні допомоги жертвам. Таким особам чи організаціям надається необхідна самостійність відповідно до основоположних принципів правової системи Сторони для того, щоб надати їм можливість виконувати свої функції ефективно та без зайвого тиску. Такі особи або персонал таких установ повинні отримувати відповідну підготовку й фінансові джерела для виконання своїх завдань.

2. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідні для забезпечення координації політики та діяльності її урядових департаментів та інших державних установ проти торгівлі людьми, коли це потрібно, шляхом створення координаційних органів.

3. Кожна Сторона запроваджує або посилює навчання відповідних службовців з попередження і боротьби проти торгівлі людьми, зокрема навчання з прав людини. Навчання може бути специфічним для кожної установи і зосереджується, залежно від ситуації, на: методах, що використовуються для запобігання такій торгівлі, переслідуванні торговців і захисті прав жертв, зокрема захисті жертв від торговців.

4. Кожна Сторона розглядає питання призначення національних доповідачів або інших механізмів для моніторингу за діяльністю з боротьби з торгівлею людьми державними установами і за виконанням вимог національного законодавства.

Стаття 30. Судовий розгляд

Відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (995_004), зокрема статті 6, кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для забезпечення під час судового слідства:

a) захисту особистого життя жертв і, при необхідності, їхньої особи;

b) безпеку жертв і захист від залякування,

відповідно до умов її національного законодавства й у випадку, коли жертва є дитиною, шляхом особливої уваги до потреб дитини і забезпечуючи її право на особливі заходи захисту.

Стаття 31. Юрисдикція

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідні для поширення юрисдикції на будь-який злочин, указаний у цій Конвенції, якщо цей злочин скоєно:

a) на її території; або

b) на борту морського судна, що ходить під прапором цієї Сторони; або
c) на борту повітряного судна, зареєстрованого за законами цієї Сторони; або
d) одним з її громадян, або особою без громадянства, яка звичайно проживає на її території, якщо злочин карається за кримінальним правом там, де він був скоєний, або якщо злочин скоєний поза межами територіальної юрисдикції будь-якої держави;

e) проти одного з її громадян.

2. Кожна Сторона може під час підписання або передачі на зберігання ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, схвалення або приєднання у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, заявити, що вона залишає за собою право не застосовувати або застосовувати тільки в конкретних випадках або умовах правила юрисдикції, викладені в підпунктах "d" і "e" пункту 1 цієї статті чи інших її частинах.

3. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідні для поширення юрисдикції на злочини, указані у цій Конвенції, якщо підозрюваний правопорушник перебуває на її території і вона не видає його іншій Стороні, виключно на основі його громадянства, після запиту про видачу правопорушника.

4. Якщо більше ніж одна Сторона заявляє про свою юрисдикцію над підозрюваним злочинцем, указаним у цій Конвенції, залучені Сторони у необхідних випадках проводять консультації для визначення найбільш підходящої юрисдикції для кримінального переслідування.

5. Без шкоди загальним нормам міжнародного права ця Конвенція не виключає будь-якої кримінальної юрисдикції, що здійснюється Стороною відповідно до її внутрішнього права.

Розділ VI. Міжнародне співробітництво і співробітництво з громадянським суспільством

Стаття 32. Загальні принципи і заходи міжнародного співробітництва

Сторони якомога тісніше співпрацюють одна з одною відповідно до положень цієї Конвенції і шляхом застосування відповідних міжнародних і регіональних документів, домовленостей, погоджених на основі уніфікованого або взаємозобов'язуючого законодавства і внутрішнього права для:

- запобігання і боротьби з торгівлею людьми;
- захисту і надання допомоги жертвам;
- розслідувань або проваджень, що стосуються кримінальних злочинів, указаних у цій Конвенції.

Стаття 33. Заходи стосовно осіб, яким загрожує небезпека або зниклих осіб

1. Якщо Сторона на основі інформації, наявної у неї, має достатні підстави вважати, що життя, свобода або фізична цілісність особи, указаної у пункті 1 статті 28, знаходиться в безпосередній небезпеці на території іншої Сторони, то Сторона, яка володіє інформацією, у таких надзвичайних обставинах передає її без затримки останній для вжиття відповідних заходів захисту.

2. Сторони цієї Конвенції можуть розглядати питання посилення свого співробітництва для пошуку зниклих осіб, зокрема зниклих дітей, якщо наявна в них інформація дає змогу вважати, що ця особа є жертвою торгівлі людьми. Для цього Сторони можуть укладати одна з одною двосторонні або багатосторонні договори.

Стаття 34. Інформація

1. Сторона, якій надсилається запит, негайно інформує Сторону, яка надсилає запит, про остаточні результати дій, що вживаються відповідно до цього розділу.

Сторона, якій надсилається запит, також негайно інформує Сторону, яка надсилає запит, про будь-які обставини, які унеможливають здійснення дій, стосовно яких надсилається запит, або можуть спричинити їхню значну затримку.

2. Сторона може в межах свого національного законодавства без попереднього запиту надіслати іншій Стороні інформацію, отриману в рамках своїх власних розслідувань, якщо вона вважає, що відкриття такої інформації може допомогти отримуючій Стороні розпочати або здійснити розслідування або провадження стосовно кримінальних злочинів, указаних у цій Конвенції, або може привести до запиту про співробітництво іншої Сторони згідно з цим розділом.

3. Перед наданням такої інформації Сторона, що її надає, може надіслати запит стосовно збереження її в таємниці або використання за певних умов. Якщо отримуюча Сторона не може виконати цей запит, вона повідомляє Стороні, що надає інформацію, яка тоді визначає, чи слід надавати цю інформацію. Якщо отримуюча Сторона прийме інформацію за певних умов, вона забезпечує їхнє дотримання.

4. Уся інформація, стосовно якої надсилається запит, і яка стосується статей 13, 14 і 16, необхідна для дотримання прав, обумовлених цими статтями, передається на запит відповідної Сторони без затримки з дотриманням вимог статті 11 цієї Конвенції.

Стаття 35. Співробітництво з громадянським суспільством

Кожна Сторона заохочує державні органи і посадових осіб до співробітництва з неурядовими організаціями, іншими відповідними організаціями і членами громадянського суспільства для запровадження стратегічного партнерства для досягнення цілей цієї Конвенції.

Розділ VII. Механізм моніторингу

Стаття 36. Група експертів із заходів стосовно протидії торгівлі людьми

1. Група експертів із заходів стосовно протидії торгівлі людьми (далі - ГРЕТА) здійснює моніторинг за виконанням цієї Конвенції Сторонами.

2. ГРЕТА складається щонайменше з 10 членів і щонайбільше з 15 членів, беручи до уваги гендерний і географічний баланс, а також багатопрофільність досвіду. Вони будуть обиратися Комітетом Сторін строком на 4 роки з можливістю обрання на повторний термін із числа громадян держав - Сторін цієї Конвенції.

3. Обрання членів ГРЕТА ґрунтується на наступних принципах:

а) вони обираються з числа людей з високими моральними якостями, відомими своєю визнаною компетентністю у галузі прав людини, допомогою і захистом жертв і протидією торгівлі людьми, або які мають професійний досвід у сферах, охоплених цією Конвенцією;

б) вони діють в індивідуальній якості та є незалежними і неупередженими у виконанні своїх функцій і можуть ефективно виконувати свої обов'язки;

с) членами ГРЕТА не можуть бути обраними одночасно двоє громадян з однієї і тієї самої держави,

д) вони повинні представляти основні правові системи.

4. Процедура обрання членів ГРЕТА визначається Комітетом міністрів після консультацій і отримання одностайної згоди Сторін цієї Конвенції протягом одного року після набрання чинності цією Конвенцією. ГРЕТА розробляє свої власні правила процедури.

Стаття 37. Комітет Сторін

1. Комітет Сторін складається з представників у Комітеті міністрів Ради Європи держав - Сторін цієї Конвенції, які є членами Ради Європи, та представників Сторін цієї Конвенції, які не є членами Ради Європи.

2. Комітет Сторін скликається Генеральним секретарем Ради Європи. Його перше засідання проводиться впродовж одного року після набрання чинності цією Конвенцією для обрання членів ГРЕТА. Після цього він збирається, коли одна третина Сторін, Президент ГРЕТА або Генеральний секретар роблять запит про це.

3. Комітет Сторін приймає свої власні правила процедури.

Стаття 38. Процедура

1. Оціночна процедура стосується Сторін цієї Конвенції і поділяється на раунди, тривалість яких визначає ГРЕТА. На початку кожного раунду ГРЕТА визначає спеціальні положення, які складають основу для процедури оцінювання.

2. ГРЕТА визначить найдоцільніші засоби для здійснення цього оцінювання. Зокрема, ГРЕТА може розробити анкету для кожного оціночного раунду, який може слугувати основою для оцінки виконання Сторонами цієї Конвенції. Така анкета надсилається до всіх Сторін. Сторони надають відповіді на цю анкету, а також на будь-який інший запит про інформацію від ГРЕТА.

3. ГРЕТА може зробити запит про інформацію в громадянського суспільства.

4. ГРЕТА може додатково організовувати візити до країн, спільно з державними органами і "контактною особою", призначеною останніми, і, при потребі, за допомогою незалежних національних експертів. Під час цих візитів ГРЕТА можуть допомагати спеціалісти в специфічних галузях.

5. ГРЕТА готує проект звіту, у якому наводить аналіз виконання положень, на яких ґрунтується оцінювання, а також свої зауваження і пропозиції стосовно того, як заінтересована Сторона може впоратися з виявленими проблемами. Проект звіту передається для коментарів Стороні, якої стосується оцінювання. ГРЕТА бере до уваги її коментарі при укладанні звіту.

6. На цій основі ГРЕТА ухвалює свій звіт і висновки стосовно заходів, ужитих відповідною Стороною стосовно виконання цієї Конвенції. Цей звіт і висновки направляються до заінтересованої Сторони і Комітету Сторін. Звіт і висновки ГРЕТА оприлюднюються з часу їхнього прийняття разом з коментарями відповідної Сторони.

7. Без шкоди для процедури пунктів 1-6 цієї статті Комітет Сторін може прийняти на основі звіту і висновків ГРЕТА рекомендації, адресовані цій Стороні (а) стосовно заходів, які слід вжити для виконання висновків ГРЕТА, якщо потрібно з визначенням дати для надання інформації про їхнє виконання, і (б), стосовно поліпшення співробітництва з цією Стороною для належного виконання цієї Конвенції.

Розділ VIII. Зв'язок з іншими міжнародними документами

Стаття 39. Зв'язок з Протоколом про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності

Ця Конвенція не впливає на права і обов'язки, які випливають з положень Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності (995_789), і спрямований на посилення захисту, передбаченого в Протоколі, і розвиток стандартів, що в ньому містяться.

Стаття 40. Зв'язок з іншими міжнародними документами

1. Ця Конвенція не впливає на права і обов'язки, які випливають з інших міжнародних документів, Сторонами яких є або будуть Сторони цієї Конвенції, і які містять положення з тих самих питань, які регулює ця Конвенція, і які забезпечують більший захист і допомогу жертвам торгівлі людьми.

2. Сторони цієї Конвенції можуть укласти одна з одною двосторонні або багатосторонні угоди з питань, які регулює ця Конвенція, для доповнення й підсилення її положень або сприяння застосуванню принципів, закладених у ній.

3. Сторони, які є членами Європейського Союзу, у відносинах між собою застосовують правила Співтовариства і Європейського Союзу настільки, наскільки існують правила Співтовариства і Європейського Союзу, якщо є правила, які регулюють відповідне питання і підлягають застосуванню в цьому конкретному випадку, без шкоди для предмету й мети цієї Конвенції і без шкоди її повному застосуванню іншими Сторонами.

4. Ніщо у цій Конвенції не впливає на права, обов'язки та відповідальність держав і фізичних осіб відповідно до міжнародного права, зокрема відповідно до міжнародного гуманітарного права і міжнародних стандартів у сфері прав людини та, особливо, коли можуть бути застосовані Конвенція про статус біженців 1951 року (995_011) і Протокол до неї 1967 року і принцип non-refoulement, що в них міститься.

Розділ ІХ. Зміни до Конвенції

Стаття 41. Зміни

1. Будь-яка пропозиція про зміну до цієї Конвенції, представлена Стороною, передається Генеральному секретареві Ради Європи і надсилається ним державам - членам Ради Європи, будь-якій стороні, що підписала цю Конвенцію, будь-якій державі - Стороні цієї Конвенції, Європейському Співтовариству, будь-якій державі, запрошеній підписати цю Конвенцію відповідно до положень статті 42, і будь-якій державі, запрошеній приєднатися до цієї Конвенції відповідно до положень статті 43.

2. Будь-яка зміна, запропонована Стороною, передається до ГРЕТА, яка надсилає свій висновок стосовно запропонованої зміни Комітету міністрів.

3. Комітет міністрів розглядає запропоновану зміну і висновок, одержаний від ГРЕТА, і після консультацій зі Сторонами цієї Конвенції й отримання їхньої одностайної згоди, може прийняти цю зміну.

4. Текст будь-якої поправки, прийнятої Комітетом міністрів відповідно до пункту 3 цієї статті, направляється Сторонам для схвалення.

5. Будь-яка зміна, прийнята відповідно до пункту 3 цієї статті, набирає чинності у перший день місяця, наступного після завершення періоду в один місяць від дати, коли всі Сторони повідомили Генеральному секретареві, що вони схвалили її.

Розділ Х. Заключні положення

Стаття 42. Підписання і набрання чинності

1. Ця Конвенція відкрита для підписання державами - членами Ради Європи та державами, які не є членами Ради Європи і брали участь у розробці цієї Конвенції, та Європейським Співтовариством.

2. Ця Конвенція підлягає ратифікації, схваленню чи затвердженню. Ратифікаційні грамоти, документи про схвалення або затвердження передаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

3. Ця Конвенція набирає чинності у перший день місяця, наступного після завершення періоду в три місяці від дати, коли 10 сторін, що підписали цю Конвенцію, зокрема щонайменше 8 держав - членів Ради Європи, висловили свою згоду бути зобов'язаними за цією Конвенцією відповідно до положень попереднього пункту цієї статті.

4. Стосовно будь-якої держави, указаної в пункті 1, або стосовно Європейського Співтовариства, які пізніше висловлюють свою згоду бути зобов'язаними за цією

Конвенцією, вона набирає чинності у перший день місяця, наступного після завершення періоду в три місяці від дати передачі на зберігання їхньої ратифікаційної грамоти, документа про схвалення або затвердження.

Стаття 43. Приєднання до Конвенції

1. Після набрання чинності цією Конвенцією Комітет міністрів Ради Європи, після консультацій зі Сторонами Конвенції і отримання їхньої одностайної згоди, може запросити будь-яку державу, яка не є членом Ради Європи і не брала участі у розробці цієї Конвенції, приєднатися до цієї Конвенції рішенням, прийнятим більшістю голосів, як це передбачено в пункті "d" статті 20 Статуту Ради Європи (994_001), і одностайним голосуванням представників Договірних Держав, уповноважених засідати в Комітеті міністрів.

2. Стосовно будь-якої держави, що приєднується до Конвенції, вона набирає чинності у перший день місяця, наступного після завершення періоду в три місяці від дати передачі її документа про приєднання на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 44. Територіальне застосування

1. Будь-яка держава або Європейське Співтовариство, під час підписання або передачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти, документа про схвалення, затвердження або приєднання, може визначити територію або території, до яких застосовується ця Конвенція.

2. Будь-яка Сторона може, будь-коли пізніше у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, визначену у заяві і за міжнародні відносини якої вона відповідає або від імені якої вона має право брати зобов'язання. Стосовно такої території ця Конвенція набирає чинності у перший день місяця, наступного після завершення періоду в три місяці від дати отримання заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до двох попередніх пунктів цієї статті, стосовно будь-якої території, визначеної у такій заяві, може бути відкликана у повідомленні на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Це відкликання набере чинності в перший день місяця, наступного після завершення періоду в три місяці від дати одержання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 45. Застереження

Жодне застереження не може бути зроблене стосовно будь-якого положення цієї Конвенції, крім застереження стосовно пункту 2 статті 31.

Стаття 46. Денонсація

1. Будь-яка Сторона будь-коли може денонсувати Конвенцію шляхом повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

2. Така денонсація набере чинності в перший день місяця, наступного після завершення періоду в три місяці від дати одержання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 47. Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє державам - членам Ради Європи, будь-якій державі, що підписалася, будь-якій державі-Стороні, Європейському Співтовариству, будь-якій державі, запрошеній підписати Конвенцію відповідно до положень статті 42, і будь-якій державі, запрошеній приєднатися до цієї Конвенції відповідно до положень статті 43, про:

- a) будь-яке підписання;
- b) передачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти, документа про схвалення, затвердження або приєднання;
- c) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статей 42 і 43;

d) будь-яку зміну, прийняту відповідно до статті 41, і дату набрання чинності цією зміною;

e) будь-яку денонсацію Конвенції, здійснену відповідно до положень статті 46;

f) будь-який інший акт, повідомлення або інформацію стосовно цієї Конвенції;

g) будь-яке застереження, зроблене відповідно до статті 45.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином на те вповноважені, підписали цю Конвенцію.

Учинено у Варшаві шістнадцятого травня дві тисячі п'ятого року, англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є автентичними, у єдиному примірнику, який передається на зберігання в архів Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає завірені копії кожній державі - члену Ради Європи, державам, які не є членами Ради Європи й брали участь у розробці цієї Конвенції, Європейському Співтовариству та будь-якій державі, запрошеній приєднатися до цієї Конвенції.